

Teie: 31.07.2024

Eesti Hobusekasvatajate Selts

Meie: 21.11.2024 nr 5-1/24-0019-315-1

Tori Hobuse Selts

Kiri edastatud digitaalselt aadressil: ehs@ehs.ee; torihobuseselts@gmail.com.

Teatis järelevalvemenetluse alustamata jätmisest

Konkurentsiametile laekus 31.07.2024 avaldus Eesti Hobusekasvatajate Seltsi (edaspidi EHS) poolt seoses Tori Hobuse Seltsi (edaspidi THS) tegevusega hobuste tõuraamatusse kandmise hinnakujundamise osas. Pöördumises oli välja toodud (kokkuvõtvalt), et 13.01.2024 kinnitatud hinnakirjas on hobuse tõuraamatusse kandmise tasuks olnud 20 eurot. Nüüd aga uue 13.07.2024 kinnitatud hinnakirja järgi on 2024. a sündinud ja esmaselt teises tõuraamatus registreeritud hobuse kandmise teenuse maksumus 10 korda kallim ehk 199.90 eurot. EHS-i hinnangul ei ole antud hinnakujundus põhjendatud ning ei vasta tegelikule töömahule. Muuhulgas oli avalduses välja toodud, et oma tegevusega sunnib THS tori hobuse kasvatajaid ainult nende tõuraamatus hobuseid registreerima, mis võib ohtu seada ausa konkurentsi ja ohustada tori hobuse tõu arenemist.

Konkurentsiamet tutvus EHS-i pöördumisega, kogus lisateavet ning küsis täiendavaid selgitusi seoses THS-i tegevusega. Kogutud teabe põhjal ei ole Konkurentsiamet tuvastanud, et THS oleks oma tegevusega turgu valitsevat seisundit kuritarvitanud ja muid konkurentsioiguslikke nõudeid rikkunud järgmistel põhjustel.

1. Tõuraamatu pidamine aretusühingu poolt ja toetuse saamise tingimused

Tõuraamatu pidamisega, sealhulgas loomade raamatusse kandmisega, tegeleb Veterinaar- ja Toiduameti poolt tegevusloa saanud aretusühing. Tori universaalsuuna hobuseid on võimalik kanda EHS-i ja THS-i poolt peetavatesse tori hobuste tõuraamatutesse. THS peab Tori hobuse universaalsuuna tõuraamatut alates 12.09.2023. Üks hobune võib kuuluda mitmetesse raamatusse, kui antud hobune vastab aretusorganisatsiooni poolt seatud nõuetele. Kui hobune sobib kandmiseks mitmesse tõuraamatusse, siis võib hobusekasvataja ise valida, millisesse raamatusse ta oma hobuse kannab. Kui hobusekasvataja soovib taotleda iga aastast ohustatud tõugu looma pidamise toetust (edaspidi toetus), siis tori hobune peaks olema kantud THS-i poolt peetavasse tõuraamatusse.¹ Ainult ohustatud tõu staatuse saanud tõuraamatusse sisse

¹ Ohustatud tõugu looma pidamise toetus 2024. Kättesaadav: [Ohustatud tõugu looma pidamise toetus 2024 | PRIA](#).

kantud hobuse kasvataja saab taotleda toetust. Toetust antakse ohustatud tõugu looma pidamise eest viie järjestikuse kalendriaasta jooksul ehk 2023-2027. a (maaelumistri 23.12.2003 määrus nr 82 „Perioodi 2023–2027 ohustatud tõugu looma pidamise toetus“, edaspidi Määrus).² Seega oma hobusele ohustatud tõu staatuse säilitamiseks, peab hobune olema THS-i tõuraamatusse kantud kogu perioodil.

2. Tori Hobuse Seltsi poolt turgu valitseva seisundi kuritarvitamine

Konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 16 järgi on keelatud ettevõtja poolt turgu valitseva seisundi otsene või kaudne kuritarvitamine kaubaturul. KonkS § 16 p 1 keelab ebaõiglaste ostu- või müügihindade või muude ebaõiglaste äritingimuste kehtestamise või rakendamise. Turgu valitseva seisundi kuritarvitamise tuvastamiseks peavad olema täidetud järgmised eeldused: 1) tegemist peab olema ettevõtjaga KonkS mõttes; 2) ettevõtjal on turgu valitsev seisund asjaomasel kaubaturul; 3) ettevõtja on turgu valitsevat seisundit kuritarvitanud.

Konkurentsiamet on oma varasemas ettekirjutuses jõudnud järeldusele, et aretusühing, kes tegutseb teatud tõugu hobuste tõuraamatu pidajana ja pakub hobusekasvatajatele sellega seotud teenuseid, teostades vastavalt oma pädevusele tõuraamatuga seotud toiminguid, on ettevõtja Konkurentsiseaduse (KonkS) mõttes.³ Konkurentsiamet jääb oma varasema järelduse juurde ning ei näe vajadust põhjendusi korrata.

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa. Varasemas otsuses on Konkurentsiamet piiritlenud kaubaturgu leides, et eri tõugu hobuslaste tõuraamatud ei ole omavahel asendatavad, sest konkreetset hobust ei ole võimalik teist tõugu hobuslaste tõuraamatutesse kanda.⁴ Konkurentsiamet märgib, et käesoleva teatise puhul on tegemist järelevalvemenetluse algatamise üle otsustamiseks läbiviidud haldusmenetlusega, mille raames ei defineeri Konkurentsiamet üldjuhul asjaomast turgu lõplikult. Praegusel juhul jätab Konkurentsiamet hobuslaste tõuraamatute pidamise turu definitsiooni lahtiseks. Järelevalvemenetluse algatamise üle otsustamiseks leiab Konkurentsiamet, et PRIA poolt määratletud toetuse sisu ja tingimuste poolest ning Konkurentsiameti varasemalt tehtud ettekirjutusest lähtudes, on praegusel juhul asjakohane THS-i tegevuse hindamisel vaadelda Tori hobuse tõu universaalsuuna alampopulatsiooni peetavaid tõuraamatuid.

Käesoleva teate kirjutamise hetkel pakkuvad Eestis Tori hobuse tõu sissekandmise teenust 2 organisatsiooni: Tori Hobuse Selts ja Eesti Hobusekasvatajate Selts. KonkS § 13 lg 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja, kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Nõuetele vastavalt identifitseeritud ja tõuraamatusse kantud hobuslaste andmed on leitavad Hobuslaste registrist.⁵ Tori universaalsuuna hobuseid saab kanda Tori hobuste tõuraamatusse

² Perioodi 2023–2027 ohustatud tõugu looma pidamise toetuse määrus nr 82. Kättesaadav: [Perioodi 2023–2027 ohustatud tõugu looma pidamise toetus–Riigi Teataja](#)

³ Konkurentsiameti ettekirjutus MTÜ-le Eesti Hobusekasvatajate Selts. Kättesaadav: https://www.konkurentsiamet.ee/sites/default/files/juhtumid/2015/Ettekirjutus_Eesti_Hobusekasvatajate_Seltsile_24_08_2015.pdf.

⁴ *Ibid.*

⁵ Hobuslaste register. Kättesaadav: <https://ariel.pria.ee/hobu/>

ja Tori hobuse universaalsuuna tõuraamatusse. 12.11.2024 seisuga on Tori hobuste tõuraamatus kokku 2823 kannet, millest THS haldab 270 hobuse andmeid. Tori hobuse universaalsuuna tõuraamatus on 439 kannet, millest THS haldab 312 hobuse andmeid. Kokku on kahe raamatu peale 3262 kannet, millest THS haldab 582. Kannete arvust tulenevalt on THS turuosa tori hobuste tõu sissekandmise osas 17,84%, mis on tunduvalt alla KonkS § 13 lg-s 1 sätestatud 40%-st kriteeriumit. On vähetõenäoline, et sellise osakaaluga turuosaline suudab negatiivselt mõjutada tori hobuste tõugu peetavate tõuraamatute turgu.

Tori hobuste kasvatajatel on võimalik varساد registreerida kahes tõuraamatus. Millises tõuraamatus registreerib kasvataja oma hobuse, on tema vaba valik. Üks hobune võib olla kantud ka mitmetesse raamatusse. Tõsi on, et toetuse saamiseks peab tori hobune olema kantud THS-i poolt peetavasse tõuraamatusse ning läbi selle võib ta omada n-õ eelisseisundi võrreldes teiste tori hobuse tõuraamatu pidajatega. Kuid THS ei ole loonud antud olukorda ise, vaid toetuse maksmise tingimused ja korra kehtestab Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (edaspidi PRIA).

THS-i hinnakirja kohaselt on hobuse tõuraamatusse kandmise tasu 20 eurot, THS-i liikmetele aga tõuraamatusse kanne tasuta.⁶ 13.07.2024 kinnitas THS muudatuse, millega kehtestas uue hinnakirja. Uue hinnakirja kohaselt 2024. a sündinud ja esmaselt teises tõuraamatus registreeritud hobuse kandmine Tori universaalsuuna hobuse tõuraamatusse maksab THS-i mitteliikmetele 199,90 eurot, liikmetele on antud teenus tasuta. Toetuse saamiseks tori hobuse kasvatajal peaks olema vähemalt üks tori tõugu hobune perioodil 2023-2027. a, mis on nõuetele vastavalt THS-i tõuraamatusse sisse kantud. Kümme kordne tõuraamatusse sissekandmise hind kehtib üksnes juhul, kui varss sündis 2024. aastal ning oli esmalt sisse kantud teises tõuraamatus. Seega ei pea tori hobuse kasvataja kümme kordset hinda maksma juhul, kui ta teeb esmarestreerimise kohe THS-i tõuraamatus. Toetuse saamise tingimused on avalikult kättesaadavad. Kui tori hobuse kasvataja soovib saada toetust, siis ta ilmselt tutvub ka toetuse saamise tingimustega. Toetuse saamise tingimustest tuleneb selgelt, et toetust sooviv hobuse kasvataja peab registreerima oma hobuse THS-i peetavasse tõuraamatusse. Toetust sooviv hobuse kasvataja saab 2024. a sündinud varsa registreerida varsa kohe THS-i tõuraamatusse, mis maksab 20 eurot (või 0 eurot, kui tegemist on THS-i liikmega). Seega antud asjaoludest lähtudes leiab Konkurentsiamet, et tori hobuse kasvatajatel on mitu võimalust hobuse tõuraamatusse registreerimiseks ning nad saavad valida neist kõige soodsama.

Sõltumata asjaolust, et hetkeolukorras puudub THS-il turgu valitsev seisund tori hobuse tõuraamatute pidamise turul ja seega ka võimalus seda seisundit ebaõiglaste hindade kehtestamisega kuritarvitada (KonkS § 16 p 1 mõttes), juhivad Konkurentsiamet siiski tähelepanu, et ettevõtja poolt kehtestatud hind peab olema mõistlikus vahelkorras osutatud teenuse või müüdud kauba majandusliku väärtusega. Kauba majanduslik väärtus koosneb reeglina selle tootmis- või soetamiskuludest ja mõistlikust ärikasumist.⁷ Seega on ettevõtja kehtestatud hind ebaõiglane, kui see ei põhine tegelikel kuludel ning teenuse hinda on lülitatud ülemäärast tulukust. 2024. a sündinud ja esmaselt teises tõuraamatus registreeritud hobuse kandmine Tori universaalsuuna hobuse tõuraamatusse maksab THS-i mitteliikmetele 199,90 eurot. Hobuse esmase registreerimisega kaasneb raamatu haldajatele (või hobuse omanikule) rida kulusid, näiteks varsa identifitseerimise tasu, geneetilise ekspertiisi maksumus, passi väljastamine ja muud registreerimisega seotud kulud. Hobuse ühest

⁶ Tori Hobuse Seltsi teenuste hinnakiri. Kättesaadav: <https://www.torihorse.com/hinnakiri>.

⁷ Tallinna Halduskohtu otsus nr 3-15-2945, p 35.

tõuraamatust teise ümberregistreerimisel aga ülaltoodud kulusid keegi kandma ei pea. Seega jääb kande haldajale vajalikest toimingutest ainult aretusühingu vahetuse avalduse kinnitamine/tagasilükkamine ning PRIA elektroonilises registris vastava aretusühingu vahetuse kinnituse tegemine. Kõik algselt sisestatud andmed kantakse automaatselt uuele aretusühingule üle. Sõltumata hobuse sünniaastast, on tõuraamatukannete sisestamise ajakulu samasugune. Seega ei ole eluliselt usutav, et arvutisüsteemis avalduse ja registris aretusühingu vahetuse kinnitamise peale läheb selline aja- ja tööjõukulu, mille katmiseks tuleb kehtestada hind 199,90 eurot. Konkurentsiamet soovib KonkS § 61 lg 1 alusel THS-i poolt kehtestatud alates 2024. a sündinud ja esmaselt teises tõuraamatus registreeritud hobuse kandmise hind viia kooskõlla osutatava teenuse majandusliku väärtusega.

Ülaltoodud põhjendustele tuginedes kujundas Konkurentsiamet seisukoha, et antud asjaoludel ei ole alust riikliku järelevalvemenetluse algatamiseks, mistõttu tuleb 31.07.2024 taotluse alusel alanud haldusmenetlus HMS § 43 lg 4 p 2 alusel lõpetada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Lepikult
valdkonna juht

Uljana Ivanova
6672480
Uljana.Ivanova@konkurentsiamet.ee